

Præsterne bestandig staa paa Magtens Side, bestandig staa paa den Side, hvor den øvrige Del af Embedsstanden staar.

Der er et Endringsforslag endnu, som jeg ganske kort vil omtale, og det er Endringsforslaget under Nr. 80. Der har Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet forlangt 2,400 Kr. til Uddannelse af Winterlærere paa den tidligere Højstole i Staby. Det er kun tiltraadt af Mindretallet fra Højres Side, og selvfølgelig er det ikke tiltraadt af den øvrige Del af Finansudvalget, da det jo er en af de provisoriske Bevillinger, som har været brugt i længere Tid. Altsaa, der kan jo ikke være Tale om andet, end at den bliver nægtet og bør nægtes, men jeg vil dog gøre den Bemærkning dertil, at det vilde være ønskeligt, om den ærede Minister selv vilde frasælge det og se at komme bort fra den Historie. Der er ubetinget Brug for Winterlærere i stor Udstrækning og særlig Trang til, at de kunne faa en bedre Uddannelse, end de faa her eller paa anden Maade kunne tilegne sig. Jeg tror, at det vilde være af Interesse for Institutionen, om denne Bevilling forsvandt, ikke alene fordi den er provisorisk og altsaa ikke bør findes, men ogsaa fordi der, naar den forsvandt, vilde være en Mulighed for, at dette Spørgsmaal kunde tages op til en virkelig Behandling, og at den Trang, der er til en bedre Uddannelse af Winterlærere kunde blive tilfredsstillende paa anden Maade. Det er blot en Henstilling til den ærede Minister. Jeg tror, at det er i Sagens Interesse snarest muligt at faa den Sag ud af Verden, ligesom det jo vilde være i hele Ministeriets og Landets Interesse, naar vi kunde faa alle Provisorierne bort.

Hørrup: Jeg kan helt og holdent slutte mig til det ærede Medlem for Holbæk Amts 3dje Valgkreds (Tauber), som ogsaa paa mine Begne har motiveret de Forslag, som vi ere fælles om. Jeg skal kun for Kirkerne's Vedkommende tillade mig at frembringe en mere almindelig Betragtning, som ikke alene er knyttet til den foreliggende Finanslov, men dog særlig har flaaet mig ved at se paa de forestillige Bevillinger, som her foreligge. Det er den mærkelige Indflydelse, som de økonomiske Retninger udøve her i dette Ting og i vort Samfund i det hele. Jeg siger: de økonomiske Retninger; jeg kunde maasse kalde dem de mere ideale Magter, de mere fantastiske og overnaturlige Retninger. Jeg tror, at vi i denne Henseende ere komne meget langt. Bort fra det fra Fædrene nedarbejdede. De stillede det økonomiske Hensyn som Hovedsagen. Se vi

paa Tiden, før vi fik en Forfatning, og paa den første Del af vor Forfatningstid, saa vil man finde, at det er ikke disse ideale Betragtninger, der gjorde sig gældende, men det var mere det skatteborgerlige. Man betragtede sig som Repræsentanter for Stattefolket; det var det Synspunkt, som da gjorde sig gældende. Man saa en Hovedopgave i at værne Folkets Lommer imod en ødsel Statshusholdning. Sparsommelighed var Grundprincippet for den politiske Virksomhed, og ikke alene fra Demokratiets Side, men dette Princip gennemtrængte hele den Tids Politik. Jeg tror, at der er Grund til at fremdrage dette overfor et Forslag som det, der foreligger om ny Kirker, et Forslag, der drejer sig om en 1½ Million, om 31 Kirker, 13 Kapeller, 12 Præstegaarde og 12 ny Præster. En Plan af dette Omfang — Forslaget, der foreligger er ganske vist kun en Del af denne Plan, — vilde sikkert for en Menneskealder siden være bleven behandlet med stor Betænkthed her, den vilde have givet Anledning til mange Overvejelser, og man vilde ikke være gaaet let til den. I Aar synes det, at man her ved en tredje Behandling gaar glat ind paa denne Plan uden at gøre sig store Skrupler der over. Det forekommer mig, at man i vore Dage handler med Millioner omtrent med samme Lethed, hvormed man i tidligere Tider handlede med Tusinder, særlig paa Omraader som dette. Det synes at være en Skæbne, hvortil vort Land er bestemt, at Officerer og Præster, Jorter og Kirker, skulle være de Ting, som særlig kunne henvende sig til dette Lands Velstand, ganske vist ikke i nogen god Mening overfor Velstanden, men det synes, at de skulle være de Pumper, der mere og mere udsuge vort Folks økonomiske Hjælpekilder. Nu ved jeg nok, at den ærede Ordfører vil sige, — og den ærede Kultusminister slutter sig jo til ham paa dette Punkt, som paa saa mange andre Punkter, næsten med de samme Ord — at denne Plan vedtage vi ikke, fordi vi stemme for de Kirker, der her foreligge. Det er jo formelt ganske rigtigt. Vi afgøre jo formelt kun det, vi særlig stemme for; men det er ogsaa kun formelt rigtigt, thi reelt har den ærede Kultusminister fuldstændig Ret i den Ytring, han fremsatte, at han havde det Haab, at den samme Velvilje, der modtog disse Kirker, ogsaa vilde modtage Resten. Jeg ser ikke bedre, end at dette Haab er meget vel grundet; thi de samme Motiver, som føre til at stemme for denne Del af Planen, maa ogsaa gøre sig gældende, naar vi komme til Resten. At man i Aar ikke har fulgt Ministeren helt ud, kan jo maasse have sine særlige Grunde.